

اساطیر، ۱۳۶۳ ش؛ روح‌الله خالقی، سرگذشت موسیقی ایران، تهران ۱۳۹۰ ش؛ عبدالله دوامی، ردیف آوازی و تصنیف‌های قدیمی به روایت استاد عبدالله دوامی، گردآوری فرامرز پایور، تهران ۱۳۷۵ ش؛ همو، «گفت‌وگو» گفتگوکننده محمدرضا لطفی، در محمدرضا لطفی، موسیقی آوازی ایران (دستگاه شور). ردیف استاد عبدالله دوامی، تهران: گوتتبرگ، [بی‌تا.]: ساسان سپتا، تاریخ تحول ضبط موسیقی در ایران، اصفهان ۱۳۶۶ ش؛ همو، چشم‌انداز موسیقی ایران، تهران ۱۳۶۹ ش؛ ابوالقاسم عارف قزوینی، «تاریخ زندگی بقلم عارف»، در آثار منتشرنشده عارف قزوینی شاعر ملی ایران، تدوین هادی حائری، [تهران]: جاویدان، ۱۳۷۲ ش؛ ساسان قاطمی، «مجموعه عکس‌های کاخ گلستان از موسیقی‌دانان قاجاره، در روح‌الله خالقی، همان منبع؛ حسن مشحون، تاریخ موسیقی ایران، تهران ۱۳۷۳ ش؛ دوستعلی معیرالممالک، رجال عهد ناصری، تهران ۱۳۶۱ ش؛ همو، یادداشت‌هایی از زندگی خصوصی ناصرالدین‌شاه، تهران ۱۳۶۲ ش؛ شهاب مینا، حبیب سمعی و راویان آثار او، تهران ۱۳۸۹ ش؛ مهدیقلی هدایت، ردیف موسیقی ایرانی به روایت مهدی صلحی (منتظم‌الحکما) و نت‌نویسی مهدیقلی هدایت (مخبرالسلطنه)، تصحیح و بازنویسی: امیرحسین اسلامی، تهران ۱۳۹۲ ش؛ همو، مجمع‌الادوار، چاپ سنگی تهران ۱۳۱۷ ش.

بابک خضرائی /

سروری، سیدعثمان، شاعر دیوانی عثمانی در قرنهای دوازدهم و سیزدهم. سروری در ۱۱۶۵ در خانواده‌ای از سادات در آذنه* به دنیا آمد. او سرودن شعر را از جوانی آغاز کرد و از ۱۱۸۷ تخلص حزنی را برگزید. یحیی توفیق‌افندی، نقیب‌الاشرف ادنه که بعدها به مقام شیخ‌الاسلام رسید، سروری را تحت حمایت خود قرار داد و در ۱۱۹۳ راهی استانبول کرد. او پس از اقامت در پایتخت، به توصیه توفیق‌افندی، تخلص سروری را برگزید و با دوستان توفیق‌افندی آشنا شد. سروری در استانبول ملازم شیخ‌الاسلام اسدزاده محمد شریف‌افندی شد؛ اما به سبب تنگنای مالی، دو منظومه، یکی برای صدراعظم و یکی برای شیخ‌الاسلام وقت سرود و از روزگار شکایت کرد. پس از این عرض حال، عهده‌دار مناصب قضائی و اداری گوناگونی در آناتولی و روم‌ایلی شد؛ چنان‌که در سالهای ۱۲۰۳-۱۲۰۴، کدخدای* (نماینده) شاعر همعصر و دوستش، سنبل‌زاده وهبی*، در اسکی زاغوره (امروزه زاگورا^۱ در بلغارستان) بود. سروری در ۱۲۲۹ در استانبول از دنیا رفت. بر اساس منابع، او در کنار مزار سنبل‌زاده به خاک سپرده شد (فطین داوود، ص ۱۸۹؛ ابوالضیاء توفیق، ص ۱۰۶؛ ثریا، ج ۳، ص ۱۳)، اما به‌رغم جستجوهای انجام‌شده، سنگ مزارش پیدا

کرده بود (مشحون، ج ۲، ص ۵۱۰). بااین‌حال، کسانی از آموزه‌های او بهره برده‌اند. بهترین شاگرد او، به گفته خالقی (ج ۱، ص ۱۱۵)، میرزاحبیب سماع‌حضور است که نخست، ستور استادش را با ضرب‌گیری و تصنیف‌خوانی همراهی می‌کرد، سپس با نواختن ستور آشنا شد و مطالب محمدصادق‌خان را روی این ساز اجرا کرد و آنها را به فرزندش، حبیب سمعی*، آموخت. چه‌بسا ترتیبی که حبیب سمعی در اجرای گوشه‌های دوازده دستگاه رعایت کرده، روایت محمدصادق‌خان باشد (مشحون، ج ۲، ص ۵۱۲-۵۱۷؛ مینا، ص ۱۱۸-۱۲۳). گویا سماع‌حضور بیش از دیگر شاگردان به محمدصادق‌خان نزدیک بوده‌است، زیرا در سفر محمدصادق‌خان همراه با ناصرالدین‌شاه به فرنگ، سماع‌حضور نیز حضور داشت (خالقی، همانجا). علی‌اکبر شاهی (متولد حدود ۱۲۷۴) نیز شاگرد ممتاز محمدصادق‌خان بود که پس از درگذشت پدرش، حسنعلی‌خان ستورنواز، از محمدصادق‌خان درس گرفت و ستورنواز دربار شد. حسن ستوری - نه حسن ستورخان، استاد محمدصادق‌خان - دیگر شاگرد محمدصادق‌خان بود، که آثاری از او روی صفحه ضبط شده و گفته شده شیوه مضارب‌زدنش به سرورالملک نزدیک بوده‌است (همان، ج ۱، ص ۱۱۶، ۲۹۵؛ سپتا، ۱۳۶۹ ش، ص ۵۸). مهدی صلحی* (منتظم‌الحکما) هم در نواختن سه‌تار، علاوه بر میرزا عبدالله، از آموزه‌های محمدصادق‌خان بهره برده و در روایت ردیف خود، آثاری از این استاد آورده‌است (خالقی، ج ۱، ص ۹۳، ۱۱۵). اکرام‌الدوله، دختر صاحب‌دیوان شیرازی، نیز موسیقی و آواز را از سرورالملک آموخت و به گفته معیرالممالک (۱۳۶۱ ش، ص ۲۸۶)، «استاد به وجود او می‌باید و صوتش را به‌عنوان بهترین نمونه می‌ستود». پروانه، خواننده‌ای که با ستور حبیب سمعی چند صفحه پر کرده، نزد اکرام‌الدوله تعلیم دیده بود (مشحون، ج ۲، ص ۵۱۹). زینب (یا زینت) و گل‌عذار را از دیگر شاگردان ستورنوازی محمدصادق‌خان دانسته‌اند (خالقی، ج ۱، ص ۲۹۸؛ سپتا، ۱۳۶۹ ش، ص ۱۰۲). همچنین مشیر همایون شهردار یادگیری ستور و پیانو را با درسهای محمدصادق‌خان آغاز کرده و عصمت‌الدوله، دختر ناصرالدین‌شاه، توسط کنیزی به نام تبسم، از محمدصادق‌خان در نواختن پیانو درس گرفته بود (معیرالممالک، ۱۳۶۱ ش، همانجا؛ خالقی، ج ۱، ص ۱۱۵؛ سپتا، ۱۳۶۶ ش، ص ۲۴۵، پانویس ۲).

منابع: محمدحسین علی اعتمادالسلطنه، روزنامه خاطرات اعتمادالسلطنه، چاپ ایرج افشار، تهران ۱۳۵۰ ش؛ همو، المآثر و الآثار، در چهل سال تاریخ ایران، چاپ ایرج افشار، ج ۱، تهران

1. Stara Zagora

Sorûri, Seyyid Osman (181501)

D 3383

20 Aralık 2015

MADDE YAYIMLANDIKTAN
ANRA GELEN DOKÜMAN

SÜRÛRÎ'NİN HEZLİYYÂT'ININ "TEVÂRİH" BÖLÜMÜNDEN TARİHİ YANSIMALAR*

Elif AYAN NİZAM*

Öz

Ebcad, Arap harflerine verilen sayısal değerler sistemidir. Ebcad hesabı, Müslüman halkın hayatının içinde olmuş ve halk, hayatının pek çok alanında bu yöneme başvurmuştur. Bunlardan biri de tarih düşürmedir. Tarih düşürme; Arap, İran ve Türk edebiyatlarında şairlerin hünerlerini göstermek için başvurdukları bir yöntemdir. Toplumdan kopuk bir edebiyat olarak nitelendirilen divan edebiyatı şairleri toplumdaki ve toplumsal olaylardan uzak kalmadıklarını özellikle tarih düşürdükleri şiirlerinde göstermişlerdir. Bu şiirler doğum, ölüm, tahta çıkış, savaş, zafer, sefer, barış, göreve atanma, görevden azl, evlenme, sünnet, sakal bırakma, yangın, idam gibi çeşitli toplumsal olaylar ve saray, çeşme, hamam, han, cami, medrese gibi yerlerin yapımı, onarımı için yazılmıştır. Tarih düşüren şairlerden biri de tarih düşürmedeki başarısı herkes tarafından takdir edilen 18. yüzyıl sonu 19. yüzyıl başlarında yaşamış olan Sürûrî'dir. Sürûrî'nin gerek Dîvân'ında gerek Hezliyyât'ında gerekse Sürûrî Mecmu'ası adlı eserinde pek çok tarih manzumesi bulunmaktadır. Eserlerinden biri olan Hezliyyât'ının 120 tarih ku'ası bulunan "Tevârih" bölümünde şair, zalim âyânlardan halka, Napolyon Bonapart'ın Rus Çarlığına, doğumdan ölüme pek çok olaya tarih düşürmüştür. Bu makalede, şairin bu eserinde düşürdüğü tarihlerin işaret ettiği dönemin toplumsal olaylarına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sürûrî, Hezliyyât, 18. Yüzyıl, Divan Şiiri, Tarih Düşürme, Ebcad

Historical Reflections From "Tevârih" Part of Sürûrî's Hezliyyât

Abstract

Numerology or ebcad refers to numerical values given to the letters of the Arabic language. Ebcad has been used by Muslims in many fields of daily life. One of such uses is chronogram. Chronogram is mostly employed by Arab, Persian and Turkish poets in order to show their ability. Although it is widely argued that divan literature is strictly separated from society and social events, the use of chronograms indicate the opposite view. Divan poems were mostly written for social events such as birth, death, accession to the throne, war, peace, victory,

* Bu makale Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan "Sürûrî ve Hezliyyât (İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük)" adlı yayımlanmamış yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

* Yrd. Doç. Dr., Hitit Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Böl.
(elifayannizam@gmail.com).

181501

SÜRÛRÎ, Seyyid Osman

-
- 1 NAZLI VATANSEVER, Sürûrî'nin tarih mecmû'ası (Metin Tesisi-İnceleme), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2014

Haydar Göfer

SÜRÜRİ

S

Sürürî

14 OCAK 1993

Tarih. Enst. T. 178

İşler, Ahmet. "18. yüzyıl şârlarından Sürürî'nin manzûm tarihleri: Dîvân 1-50 sayfaları arası." Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Diyarbakır (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Çetin Derdiyok) 181501

20 MAYIS 1998

Sürürî ?

07 NISAN 1995

"Sürürî Divanı." Halil Erdoğan Cengiz. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Diyarbakır editör

Seyyid Osman

1.3.9 Ayan, Elif. "Sürürî ve Hezeliyat'ı: inceleme-tenkitli metin-sözlük." Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, 2002. 322y. (Danışman: Doç. Dr. Osman Horata)

27 AGUSTOS 2004

Sürürî

Batur, Atilla. "Sürürî Divanı, Hayatı Sanatı, Eserleri, Divanının Tenkitli Metni." Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi, 2002. 500s. (Danışmanı: Prof. Dr. Cihan Okuyucu, Yard. Doç. Dr. Sadık Armutlu)

1003 1000 80

Karaca, Mustafa. "Sürürî ve Sürürî Mecmûası, inceleme- tenkidli metni." Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, 1994. (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sadık Erdem)

05 HAZİRAN 1998

MUALLİM NÂCİ

Sürürî Seyyid Osman
25 TEMMUZ 1991

OSMANLI ŞAİRLERİ

Hazırlayan

Yrd. Doç. Dr. Cemâl KURNAZ

Türkiye İhtisat Vakfı İslâm Ansiklopedisi Kütüphane	
Kayıt No:	9219
Tasnif No.:	928.7811 MUA.0

KÜLTÜR ESERLERİ DİZİSİ: 55

SÜRÜRİ*

1165/1751-52 tarihinde Adana'da doğmuştur. İsmi Osman'dır. Fatin Tezkiresi'nde Mustafa olarak kaydedilmiş olması yanlışlık eserdir. Babası tarafından «seyyidlik»e sahiptir. Seyyid olduğuna evliyâdan birine hitaben yazdığı bir kıt'a delil olduğu gibi, ismi Osman olduğuna dahi kendisiyle uğraşmak isteyenlerden Refi'ye cevaben söylediği:

Âhir hicve Sürürî'nin adını yazdı Refi
Müstahak mı bu hakâretlere ism-i Osmân⁽¹⁾

kıt'ası delâlet eder.

Eş'ara tab'im iki sene sa'y edüb ana
Gayetle oldu semt-i tevârih mültemes⁽²⁾

Târih-i sâl-i bedeni mu'cem yazıp dedim
Hüznî rakamla etti müverrihliğe heves⁽³⁾

tarihinden anlaşıldığı üzere vatanından uzakta tarihçiliğe başlayışı 1187/1773-74 senesine tesadüf etmiştir. Vaktiyle Hüznî mahlâsını kullandığına bu kıt'a iyi bir şahittir.

1193/1779'da İstanbul'a gelince Şeyhülislâm Tefvik Efendi tarafından mahlâsı «Sürürî»ye çevrilmiştir. Buna dair:

Mukaddem altı yıl Hüznî tahallüs eylemişdim ben
Bihamdillah meserret-yâb kıldı Hayy-ı bi-enbâz⁽⁴⁾

* Mecmua-i Muallim, s. 111-116; Esâmî, s. 161-62.

- 1) Refi, sonunda hicve Sürürî'nin adını yazdı. Osman ismi bu hakâretlere müstahak mı?
- 2) Tabiatım şiire iki sene çalıştı. Ona «tarih» semti gayetle iltimash oldu.
- 3) Beden yaşımın tarihini «mu'cem» yazıp, «Hüznî rakamla tarihçiliğe heves etti» dedim.
Mu'cem, ebced hesabında sadece noktalı harflerin hesap edilerek düşürüldüğü tarihtir.
- 4) Ben bundan önce altı yıl Hüznî mahlâsını kullanmışım. Hamdolsun, eşsiz ebedî Allah beni sevindirdi.

İşitdim bana hâtif dedi kim yaz bi-nukat târih
Sürürî sana mahlâs verdi Tefvik-i sühan-perdâz⁽⁵⁾

kıt'asını yazdığı gibi, İstanbul'a gelişi için dahi:

Dest-girim oldu tevfik-i Hudâ geldim hele
Vaz' edince şâh-râh-ı şehri İslâmbol'a pây⁽⁶⁾

Lafzen ve ma'nen Sürürî söyledim târihimi
Kıldım İstanbul'u bin yüz doksan üç sâlinde cây⁽⁷⁾

kıt'asını söylemiştir⁽⁸⁾.

«Seyyid Osman-ı Sürürî» terkibi ebced hesabınca 1211/1796 olarak «târih» lâfzına uygun geldiğinden «müverrihlik bana dâd-ı Hak'dır» diye iftihar ederdi. Adı geçen sene girdiğinde «bu yıl tarih yılıdır, o da benim yılımdır, bunda söz meydanı benimdir» diyerek pek güzel tarihler söylemiştir⁽⁹⁾.

İspata muhtaç olmadığı üzere, Sürürî'nin tarih yazıcılıktaki mahâreti fevkalâdedir. Bazı tarihlerine ilave ettiği uzun kasideleri ise fazlana ayrıca birer delildir.

Meşhur olduğu üzere, Sünbül-zâde Vehbî bir aralık hastalandığından Sürürî diğer bazı şairler ile beraber ziyaretine gitmiş idi. Vehbî bunların ziyaretinden pek ziyade memnun olarak ağlamağa başlayıp «Canım Sürürî! Bana bir dokunaklı vefat tarihi söyle de işitip biraz ağlayayım» ricasında bulunduğu anda, Sürürî birden bire:

- 5) Gâibden bir ses işittim, bana «bi-nukat» tarih yaz dedi. Sürürî, güzel söz söyleyen Tefvik sana mahlâs verdi.
- 6) Bi-nukat, ebcedde noktasız harflerin hesap edilmesiyle düşürülen tarihtir.
- 7) Allah elimden tuttu, İstanbul şehrinin caddesine ayak koyunca (fâyin olunca) geldim hele.
- 8) Sürürî, «tarihimi» söz ile ve mânâ olarak söyledim. İstanbul'u 1193 yılında mesken tuttum.
- 9) «Sürürî oldu İslâmbol'a lütf-ı Hak ile reh-yâb» (Sürürî Hakk'ın lütfu ile İstanbul'a girebildi) mısramı da «sade tarih» olarak nazmetmiştir (MN).
- 10) Cevdet Paşa hazretleri 1211/1796-97 vekâyi'inde buralarını gösterdikten sonra «Lâkin tarih inşâdı vâdisinde her sene meydan onun olup bu yolda bilcümle şuarâyâ üstünlüğü genellikle kabul edilmiş hususlardandır» buyuruyorlar (MN).

مجموعه المخطوطات

2723 - عثمان بن موسى الحسيني الآطنه وي ثم الرومي

العثماني الحنفي القاضي المورخ الشاعر المتخلص بسروري المتوفى

1813/1229

(أنظر : هدية العارفين 660/1 ؛ فهرس سيف السدين أوزاكة

266/1 ؛ عثمانلي مولفلي 238/2)

من تصانيفه :

1 - ديوان سروري - في الأدب (ت)

حاجي محمود أفندي رقم 3475 ورقة 73 ؛ علي أميرى منظوم

رقم 2/1125 ورقة 50 ؛ وهي أفندي رقم 1545 ورقة 50

؛ بايزيد رقم 5713 ورقة 187 ؛ طبع في بولاق 1255 ؛

2 - لطائف سروري - في الأدب (منظوم) (ت)

آكاه سرى رقم 79 ؛

3 - هزليات سروري - في الأدب (ت)

سيف الدين أوزاكة رقم 18833 ؛ علي أميرى منظوم رقم

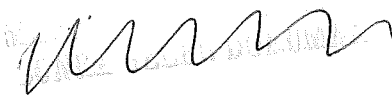
2/1125 ورقة 153-202 ؛ معلّم جودت رقم 530 ورقة

7 ؛ طبع في إستانبول بدون تاريخ ؛

4 - هوائيات سروري - في الأدب (منظوم) (ت)

محمد عاصم رقم 422 ورقة 50 ؛

3 EKIM 2006

sayfa: 882

علي رضا قره بلوط، معجم المخطوطات الموجودة في مكتبات

استانبول ، الجزء الثاني، [y.y.,t.y.] İSAM 141628 ،

dine kuru bir aferinden başka bir şey verilmemesini sert bir dille eleştirmiştir. III. Selim'in şehadetiyle ilgili olarak feleğin methine dair yazdığı mersiye ise, çizgi dışı, nefis bir tariz örneğidir. Kasidelerinde, sanatkârane, renkli hayallerden ziyade, daha canlı, günlük hayata açılan bir üslup hâkimdir. Kasidelerinde Nefî, Nabi ve bilhassa Sabit etkisi kendini hissettirmektedir. Fakat kasideleri, realist özelliklerine karşılık, yeterli titizlikten yoksun, vasat örneklerden öteye geçememiştir. "Ramâzaniyye" ve "Şitâiyye" kasidelerinde ise canlı bir tahkiye üslubu hâkimdir. Divanındaki çok sayıdaki tarihinde de felekten, devirden şikâyetleri devam etmiştir. Tarihler arasında, Yahudi güzeli, içki yasağı ve "pîr-i mugân"a verilen şarap senediyle ilgili olanlar gibi ironik şiirlere de rastlanmaktadır. Gerek divanında, gerekse mesnevilerinde genellikle ince bir ironi kendini hissettirmektedir. Divanında en başarılı olduğu şiirleri ise gazelleri ve şarkılarıdır. Gazellerinde, Nabi ve Nedim'in etkisi görülmektedir. Bilhassa Nedim etkisinde yazdığı gazellerde güçlü ve canlı bir söyleyiş vardır. Fakat Sabit ve takipçilerini hatırlatan, üslubun basitleştiği, hatta bayağılaştığı şiirlere de rastlanmaktadır.

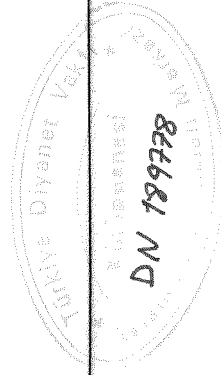
Fazıl, gazelleri ve şarkılarının yanında, kişiliğini asıl yerli, orijinal mesnevilerinde göstermiştir (→ Mesneviler). Fakat üslup kaygısını ve estetik zevki geri plana atması, mesnevilerini de türünün basit örnekleri olmaktan kurtaramamıştır. O, asrın üstat şairleri arasına girebilecek güçlü bir şair olmamakla birlikte, realist şiirleri ve mesnevileriyle klasik estetiğin çözülme sürecinde önemli isimlerden biri olmuştur. Fazıl'ın mesnevileriyle yaptığını, divanıyla kendinden 14 yıl sonra ölen Enderunlu Vâsif (ö. 1824) gerçekleştirmiştir.

Bu yüzyılda büyük bir rağbet gören tarih sanatı, asrın sonlarında yetişen **Süruri** (1165 / 1752-1229 / 1814)

ile zirveyi yakalamıştır. Bu türün üstadı olarak kabul edilen şair, tarihlerinin yanında hicivleri ve mizahi şiirleriyle de devrinde oldukça meşhur olmuştur.

Kaynaklarda, oldukça uzun boylu, iri yapılı, heybetli fakat sakin bir kimse olarak tanıtılan Süruri, gerek divanına verdiği isim (*Neşât-engîz*), gerekse aldığı mahlastan anlaşılacağı üzere, hayata nükte ve latife gözüyle bakan bir şairdir. Etrafındaki Fehim, Âli, Naim, Rahimî ve Helaki gibi şairlerle kendi hâlinde tarihler kaleme alırken, o sırada Adana'da kadı muavinliği yapan, daha sonra şeyhülislamlık makamına kadar yükselen Yahya Tevfik Efendi ile tanışması ve onun teşvikiyle İstanbul'a gelmesi, hayatında dönüm noktası olmuştur. Önceleri Hüznî mahlasını kullanmış, İstanbul'a gelince Tevfik Efendi'nin tavsiyesiyle mahlasını Süruri olarak değiştirmiştir. Süruri, güçlü bir şair olmamakla birlikte, yazdığı hicivleri ve tarihleriyle devrinde oldukça meşhur olmuş, bilhassa tarih yazmayı sanatının aslı gayesi hâline getirmiştir.

Klasik edebiyatta tarih düşürme deyince akla gelen ilk isim Süruri'dir. Kaynaklarda, düşünüp taşınmadan anında tarih düşürebilecek kadar yetenekli olduğu belirtilerek, bununla ilgili anekdotlar anlatılmış; tarih düşürmedeki ustalığı sebebiyle *Müverrih Süruri* olarak tanınmıştır. Mizah ve hiciv yönü tarihlerinde de kendini hissettirmektedir. Süruri, tarih düşürmeye altı medrese öğrencisinin vebadan ölmesi üzerine yazdığı, "Anılsın cümlesi rahmetle Hüznî söyledi târih / Velî Ahmed Hasan Mûsâ Süleyman Mustafâ gitti" (1187 / 1774) şeklindeki tarihiyle başlamıştır. Bundan sonra, ölümüne kadar geçen (1774-1814) sürede, yazdığı tarihlerle âdeta devrine notlar düşmüştür. Divanı, önemli önemsiz ayrımı yapmadan, siyasi ve askerî olaylardan, çeşitli doğum, ölüm, evlilik, atama, terfi, hastalık ve intihara kadar olaylar; makam ve mevki sahibi insanlardan dilencisine

15 Ocak 2011
MADDE YAYINLANDIĞI
SÜRURİ